

S. Sayısı : 115

1945 yılı

**Devlet Havayolları G. M.
yedi aylık bütçesi**

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1945 yılı yedi aylık Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/392)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 7 - 320

6/456

28 . II . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğüne ait 1 Haziran 1945 den 31 Aralık 1945 e kadar olan yedi aylık süre için hazırlanıp Bakanlar Kurulunca 8. II. 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Bütçe Kanunu tasarısı gerekmesiyle birlikte sunulmuştur.

Başbakan.
Ş. Saracoğlu

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü'nün 1945 yılı bütçe esbabı mucibe tasarısı

Gün geçtikçe kıymet ve ehemmiyeti artmakta bulunan dünya sivil havacılığı içerisinde kendisine düşen görevi başarmak ve büyük Türk Milletine yakışır mümtaz bir mevki ihraz etmek amacıyla Devlet teşkilâtı arasında yer alan Devlet Havayolları İdaresi bugünkü durum dolayısıyla Hazine'den yapılacak yardımın geçen yıl bütçesine bu adla konulan tahsisatın 7/12 sinin tutarı olan (630 000) lirayı geçmesine imkân vermemesi ve henüz hali inkişafta bulunan bu idarenin gelirinin azlığı yüzünden 1944 yılı bütçesine konulan tahsisat (2 180 000) lira olmasına ve bu miktarın 7/12 si (1 271 665) liraya baliğ bulunmasına rağmen geçen sene Hazinece yapılan yardımdan başka mühim miktarda nakit de devredildiği ve bu yıl yapılacağı umulan devir daha az bulunduğu için ancak (1 080 000) lira üzerinden bütçesi tanzim edilmiş ve idarenin ihtiyaçlarını karşılamamakla beraber geçen sene kabul buyurulan bütçenin 12 de yedisini tecavüz ettirmemek suretiyle tanzim ve takdim kılındığından her fasıl ve madde için ayrıca izah verilmemiş olduğunu arz ederim.

Bütçe Kanunu tasarısının birinci maddesi :

1 080 000 lira olarak belirtilen idarenin 1945 yılı 7 aylık bütçesinin masraflarının tevzii sureti ve bölümlerin müfredatı aşağıda arz ve izah olunmuştur.

B. : 1 - M. : 1 — (56 998) liradır. Mevcut kadroya göre geçen yıl bütçesinin 12 de 7 sidir.

M. : 2 — (1 000) liradır. Bu maddeye ihtiyaca göre bu miktar para konulmuştur.

M. 3 — (1 000) liradır. Bu maddeye daha az para konulması ihtiyacı karşılayacağı ümidiyledir.

B. : 2 - M. : 1 — (12 070) liradır. Geçen sene bütçesinin 12 de yedisinden ibarettir.

M. : 2 — (249 625) liradır. Bu miktarda geçen sene bütçesinin 12 de yedisinden ibarettir. Ancak bu miktar bugün elde mevcut kadromuzda istihdam edilen memurlara verilecek ücretlerin karşılığı olup bu sene bu kadroya ihtiyaca göre tevzi etmek düşüncesinde olan bu maksat için (508 930) lira

tesbit etmiş iken bilmecburiye yine aynı kadroyu muhafaza etmiş bulunmaktadır.

B. : 3 - M. : 4 — (8 659) liradır. Mevcuda göre bilhesap konulmuştur.

B. : 4 — (15 000) liradır. Geçen sene bütçesinin aynıdır. Bu miktarın 12 de yediye nispetle daha az olması lâzım ise de konulan bu para teşkilât kanunu mucibince bir kaza vukuunda öleceklerin ailelerine verilecek tazminat olup bir tayyare personeline göre bundan daha az ödenek konulamıştır.

B. : 5 - M. 1 — (5 001) liradır. Geçen sene bütçesine göre 4 501 liralık bir fazlalık göstermesi 4178 sayılı kanun gereğince verilecek çocuk zamlarını karşılamak üzere içerisinde bulunduğumuz yıl masraflarının vasatı gözönünde tutularak konulmuştur.

M. 2 : — (500) liradır. Geçen seneye nazaran daha az miktarda konulmuştur.

M. : 3, 4, 5 — (44 840) liradır. Bu maddelere konulan ödenek 4599 sayılı kanun hükümlerine göre memurlara verilecek aynı yardımla doğum, ölüm yardımlarını karşılamak üzere konulmuştur.

B. : 6. — (15 000) liradır. Geçen sene bütçesinin aynıdır. Bunun yedi aylığının daha noksan olması iktiza ederse de geçen senelerde görülen tecrübelerle göre bu bölüme konulan tahsisat kifayet etmemiş ve münakale yapılmak zorunda kalmıştır. Bu maksadı temin için bir miktar ödenek konulmuştur.

B. : 7 — (43 530) liradır. İdare masraflarını ihtiya eden bu bölüm güngeçtikçe teşkilâtın genişlemesine ve ihtiyaçların daha çok masrafla karşılanmasına rağmen geçen senenin 12 de yedisinden de daha az konulmuştur.

B. : 8 — (5 250) liradır. Geçen senenin 12 de yedisi miktarındadır.

B. : 9 - M. : 1 — (5 900) liradır bu maddeye geçen seneden daha fazla ödeme konulması sebebi posta telgraf idaresi önümüzdeki sene için yaptığı teklife müstenittir.

M. : 2 — (10 000) liradır. Bu maddeye konulan parada meydanların şehirden uzak olması ve uzak mahallere ayrıca senede 1 000 - 3 000 lira arasında hat bakım masrafı ödenmesinden mütevellittir. Geçen senede bu idareye borçlu kaldığından bu sene münakale teklifi mecburiyeti hâsıl olduğundan bu sene bu miktar ödenek konulmuştur.

B. : 10 — (4 370) liradır. } Bu fasıllara konulan ödenek de geçen sene bütçesinin 12 de ye-
B. : 11 — (14 582) liradır. } disinden ibarettir.

B. : 12 — (37*500) liradır. İdare personeline verilen elbise kundura gibi giyecek eşya karşılığıdır. Senede bir defa verilmekte olan eşyaya ait bu parayı kesimlere tefrik imkânı olmadığından geçen senenin aynı konmuştur.

B. : 13 — (1 458) liradır. Geçen sene bütçesinin 12 de yedisinden ibarettir.

B. : 14 - M. : 1 — (30 000) liradır. Geçen sene bütçesinin 12 de yedisinden daha azdır.

M. : 2 — (75 000) liradır. Geçen sene bütçesinin 12 de yedisinden ibarettir.

M. : 3 — (75 000) » » » » » »

B. : 15 — (53 413) » » » » » »

Bu iki fasıl idarenin işletme, mübaya, tamir, inşaat ve tesisat gibi asıl işlerini alâkadar etmekte beraber elde mevcut rakamlara nazaran bu bölümlere daha fazla ödenek tefriki imkânı elde edilememiştir.

Esas ihtiyaca göre tanzim edildiği arzedilen ilk teklifimizde bu iki bölüm için (2 700 000) liralık tahsisata ihtiyaç gösterilmişti. Asıl ihtiyaca göre (2 297 000) lira noksan tahsisat konulması sebebi

muhtelif yerlerde bilmünasebe izah edildiği üzere yapılan yardıma göre bu işlere daha fazla ödenek tahsis edilmemesinden mütevellittir.

Bölüm 16 : (2 916) lira olup geçen yıl bütçesinin 12 de yedisidir.

Bölüm 17 : (17 000) liradır. Bu tertibe geçen sene konulan tahsisat kifayet etmemiş ve münakale teklifi zorunla kalmıştır. Bu sene yapılması düşünülen servislere nazaran konulan bu tahsisat da borça göre hiç mesabesinde isede bu tertibe de ancak bu miktar tahsisat tefrik edilebildiği arz olunur.

Bütçe Kanunu tasarısının ikinci maddesi

İdarenin 1945 bütçe yılına ait 7 aylık tahsil edeceği varidat muhammenatını göstermektedir. Gelirin müfredatı bu maddeye bağlı (B) cetvelinde gösterildiği üzere (1 080 000) liradır.

İdareye ait olan varidat içinde bulunduğumuz bütçe yılı hesapları ve tahsisat gözönünde tutulmak suretiyle tahmin edilmiştir. Nakit olarak devir gösterilen (200 000) lira memur ve müstahdemler maaş ve ücretleriyle diğer tertiplerde yapılacak tasarruflarla karşılanacaktır.

Bütçe Kanunu tasarısının üçüncü maddesi

İdarenin müteferrik memur ve müstahdemlerine ait kadroları 3656 sayılı kanunun 19 neu maddesi hükmüne tevfikân tanzim edilen (D) işaretli cetvelde ve idarenin halen elinde mevcut ve 1945 bütçe yılı içinde satınalacağı hava ve yer nakil vasıtaları kadrosuda yine bu maddeye bağlı cetvelde gösterilmiştir.

Bütçe Kanunu tasarısının dördüncü maddesi

Bu madde gelirin kanunlar ve tarifeler dairesinde alınmasına devamı mezuniyeti vermektedir.

Bütçe Kanunu tasarısının beşinci maddesi

Ciheti askeriyeden lüzum görüldükçe alınacak teknik personele ait olup yıllardanberi kabul buyrulan bu hüküm de aynen ipka edilmiştir.

Bütçe Kanunu tasarısının altıncı maddesi

Maaraf formülünün bütçeye bağlı (R) cetvelinde gösterildiğini tebarüz ettirmektedir.

Diğer maddeler bütçe yürürlüğü ile uygulanış safhalarını göstermektedir.

Rapor

10 . V . 1945

Yüksek Komisyon Başkanlığınca tetkiki bana ısmarlanan Devlet Havayolları 1945 yılı bütçesini inceledim. Bütçe gerekçesinde belirtildiği üzere gün geçtikçe kıymet ve ehemmiyeti artmakta bulunan dünya sivil havacılığı içerisinde kendisine düşen görevi başarmak ve büyük Türk milletine yakışır mümtaz bir mevki kazanmak amacı ile Devlet teşkilâtı arasında yer alan Havayolları İdaresine Hazineden yapılan yardımın hiç olmazsa işletmeyi ârizaya uğratmayacak bir miktarda olması üzerinde dikkatle durulmuştur. Esasen meydanlardaki tesisatın elverişsizliği yüzünden daha çok yaz aylarına inhisar etmekte bulunan seferlere ait işletme masraflarında geçen yıla göre bir değişiklik beklenebilir. Bu yıl sefere tahsis edilecek uçak ve meydan sayısındaki artış da gözönünde tutularak 1945 mali yılı bütçesindeki bütün fasıl ve maddelerin, 1944 mali yılı bütçesinin yedi aylık tutarı ile karşılaştırılıp ona göre ayarlanması imkânsız ve görevin isterlerine de aykırı görülmüştür. Bu mülâhazalarla Devlet Havayollarının 1945 yılı bütçesindeki belli başlı değişiklikler aşağıda belirtilmiştir:

Gider bütçesi

Devlet Havayollarının 1945 yılı gider bütçesi tutarı (1 629 000) liradır. Geçen yıl bütçesinin yedi aylık tutarına uymakla beraber (551 000) lira bir eksiklik göstermektedir. Birinci K. 1 Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir. 1/2 ve 1/3 de ihtiyaca yeten karşılık konmuştur.

2/1. — Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir.

2/2. — Geçen yılın yedi aylık tutarı olan (294 625) liraya, ilişik (D) cetvelindeki değişiklikleri karşılamak üzere, (139 963) lira ilâve edilerek (434 588) lira konmuştur. Bu suretle fasıl yekûnu (447 258) liraya çıkmaktadır. İlâve edilen miktar, işletme, muhafaza ve tamir işleri için kadroya ilâvesi zaruri 115 personelin ücret karşılığıdır.

3. — Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir.

4. — Geçen yılın ödeneği aynen konmuştur. Kaza ihtimallerine karşı 3424 sayılı kanunun 5 nci maddesine verilmiyecek tazminat miktarında ihtiyat icabı hiç bir değişiklik yapılmamıştır.

5/1. deki artış kanun icabıdır.

5/2. — Geçen yılın yarısıdır. 5/3, 5/4 deki ödenekler ve kanun icaplarını darı darına karşılayacak miktardadır.

5/5. — Aynı yardım faslına kadroya ilâve olunan 115 memur için 9 037 lira eklenerek (55 877) lira konmuştur. Böylece fasıl tutarı (59 378) liraya birinci kısım tutarı da 619 293) liraya bâliğ olmaktadır.

İkinci kısım : 7/1 — Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir.

7/2. — Geçen yılın yedi aylık tutarından eksiktir. İdarenin mefruşat ve demirbaş ihtiyacını ancak darıdarına karşılamaya yeter derecededir.

7/3, 7/4, 7/5 ve 8. — Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir.

9/1. — Posta, ve telgraf ücretlerindeki artış dolayısıyla geçen yılın dört bin lira fazlasıyla (5 500) lira olarak konmuştur.

9/2. — Geçen yılın (5 500) lira fazlasıyla (10 000) liradır. Bu artış, bir yandan telefon ücretlerine yapılan zamdan, diğer yandan uzak mesafelerdeki meydanlarda kurulan telefon cihazları için ödenen bakım masraflarından doğmaktadır.

10 ve 11 — Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir.

12. — Yıllık melbusat faslını parçalamak imkânı olmadığından geçen seneki ödenek aynen konmuştur.

14/1. — Benzin ve sair işletme masraflarını karşılamak üzere geçen yılın (100 000) lira eksigi ile (400 000) lira konmuştur.

14/2. — Geçen yılın (185 000) lira fazlasıyla 14/3 ün de (30 000) lira eksigi ile (175 000) lira olarak tesbit edilmeleri uygun görülmüştür. Böylece fasıl tutarı (750 000) liraya baliğ olmaktadır.

15. — Geçen yıl bütçesiyle aslâ nispet kabul etmiyen (53 415) lira ödenek ihtiyacı karşılamaktan çok uzaktır. Bu fasıldaki işlerin esaslı ve vâdeli bir plâna bağlanarak hava ulaştırmasının ileriki gelişin imkânlarına ayarlanması gerekmektedir.

16. — Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir.

17. — Mahiyeti icabı geçen yılki miktar, olduğu gibi bırakılmıştır.

18, 19, 20. — Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir.

21. — Geçen yıl fon tesisi maksadiyle konmuş olan ödenekler kullanılmasına muvafakat edilmiş bu yıl da imkânsızlık yüzünden sigorta ücreti konmamıştır. Uçak ve personelin sigorta edilmelerinin mahzuru meydandadır.

22, 23, 24. — Geçen yılın yedi aylık tutarına denktir.

25. — Geçen yıl alınan mütedavil sermaye ile idare edilmek üzere imkânsızlık yüzünden bu sene ödenek konmamıştır.

26. - 27 ye tahakkuk eden borçları karşılamak üzere geçen yıla nazaran fazla ödenek konmuştur.

Gelir bütçesi

Devlet Havayollarının gelir bütçesi tutarı (1 629 000) lira olarak gider yekûniyle denkleştirilmiştir.

1/1, 1/2, 1/3, 1/4 geçen yılın geliri ve sefer aylarının 1945 malî yılı yedi aylık devresine girmesi gözönünde tutularak tahmin edilmiştir.

2. — Geçen yılın yarısıdır.

3. — Yedi aylık bütçe devresi içerisinde işletme masraflarında değişiklik ve eksiklik olmayacağı mülâhazasına binaen Hükümet, geçen yıldan ancak 50 bin lira eksigi ile (1 030 000) lira yardımda bulunmaktadır.

4. — Geçen seneden devrolunan nakit miktarı (349 000) lira olarak tesbit edilmiştir.

* * *

Havayolları İdaresi, bütçesinin imkânları nispetinde yüklendiği memleket ödevini başarı ile

yürütmeğe çalışmaktadır. Ancak meydanların büyük bir kısmı, yalnız iyi hava, şartlarının hâkim olduğu yaz aylarında işletilebilir bir halde bulunduğu gibi personel kadrosu da gittikçe artan ihtiyacı karşılamaktan çok uzaktır. Hava ulaştırmasının bilhassa yol ve nakil vasıtaları eksik olan memleketimiz için büyük ehemmiyeti meydandadır. Üstelik yarınki dünyada hava ulaştırmasının gerek turistik gerek taşıt ihtiyaçlarını karşılama bakımından ön plânda yer alacağı, her türlü tereddüt dışındadır. Bu bakımdan sivil havacılığımızın ileriki bütün ihtimalleri karşılama imkânını taşıyan geniş bir inkişafa kavuşmasını sağlamak üzere işin esaslı bir plân çerçevesinde ciddi olarak ele alınması, bu suretle de havayollarının ulaştırma politikamızda önemine uygun yer ve değeri kazanması dileğini yüksek Komisyonumuzun arzusuna tereüman olduğum kanaatiyle ve derin saygularıyla arz ederim.

Eskişehir Milletvekili
Yavuz Abadan

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/392

Karar No. 79

16 . V . 1945

Yüksek Başkanlığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1945 yılı yedi aylık bütçesi hakkında Başbakanlığın 28 . II . 1945 tarihli ve 6/454 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyrulmakla Ulaştırma Bakanı Ali Fuat Cebesoy, Genel Müdür ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürleri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Gider bütçesi:

Havayollarının 1945 yılı yedi aylık süresi için hazırlanan bütçesi geçen yılın 7/12 sine göre hesaplanarak teklif edilmiş bulunmaktadır.

Henüz teknik kuruluşun gerektirdiği gereçlerin tedarik ve ikmaline imkân bulunamamış ve meydanların her mevsimde inip kalkmağa yeterlikte yapılamamış olmasından dolayı havayolları hizmetleri şimdilik yaz aylarına inhisar etmekte olduğundan yedide bir esasına göre hazırlanmış olan bütçenin bu hizmetleri yapacak durumda bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Bütçenin hazırlanmasından ve Meclise gönderilmesinden sonra yapılan müracaatlar üzerine. Komisyonumuzda yapılan bütçe müzakereleri sırasında bu konu Maliyeye izah edilmiş ve temin edilen fazla gelirden bu idareye (400 000) lira bir yardım ödeneği verilmesi imkânı hâsıl olmuştur.

Bu gelir, gider bütçesinin eksikliklerini tamamlamak suretiyle idareyi 1945 yılının yedi aylık yaz çalışmalarını yapacak duruma sokmuş bulunmaktadır.

Bundan başka: Geçen yıldan devredilecek para miktarının 11 aylık vaziyetine göre (149 000) lira kadar bir fazlalık gösterdiği de anlaşıldığından bunun da gider kısmının ücretler ve aynı yardım bölümlerine eklenmesi teklif edilmiş bulunmaktadır. Havayolları son yıllar içinde hatlarını yurdun türlü yönlerine uzaltmak suretiyle hizmetlerini genişlettiği halde personel bakımından kadrosunda bir değişiklik yapmamış bulunmaktadır. Normalin üstünde bir dikkati ve emniyet tesisini isteyen bu hizmette çalışacak kişilerin bu istek aleyhine fazla yüklü bulundurulmaları gerektiği açıklanarak ihtiyaca uygun bir

kadro ile çalışmalarını sağlamaları için yukarıda bildirilen ödeneğin kabulü yerinde görülmüş ve buna karşılık kadro cetvelinde de gereken değişiklik yapılmıştır.

Havayolları hizmetinin barış çalışmaları içindeki ulaştırma hizmetleri bakımından önemi izaha muhtaç bulunmamaktadır. Bu itibarla, yarının her türlü isteklerine uygun bir kuruluşun yeter bir durumda meydana getirilmesi için Hükümetçe bu alanda gerekli bir programın hazırlanmasını komisyonumuz temenniye değer görmüştür.

Sonradan alınan ödenekler bütçenin işletme bölümlerine eklenerek gider bütçesi toplamı (1 629 000) lira olarak kabul edilmiştir.

Gelir bütçesi:

Yukarıda açıklandığı gibi gelir bütçesi de sonradan Hazineden verilen (400 000) lira yardım ile geçen yıldan devredilen paraya eklenen (139 000) lira ile (1 629 000) lira olarak kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bütçe tasarısı:

Tasarının birinci ve ikinci maddelerinde yapılan değişikliklere göre düzeltmeler yapılmış ve diğer maddeleri aynıyle kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına konulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözeti
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Bitlis
F. Öymen	Gl. R. Alpman	B. Osma
Çanakkale	Diyarbakır	Eskişehir
S. T. Arsal	Rüştü Bekit	Yavuz Abadan
Giresun	Giresun	İsparta
M. Akkaya	Ayet Sayar	M. Karaağaç
İstanbul	İzmir	Kütahya
H. Kortel	M. Bırsel	H. Pekcan
Manisa	Rize	Samsun
F. Kurdoğlu	T. B. Balta	M. A. Yörüker
Tokad	Urfa	Yozgad
R. A. Sevengül	Esat Tekeli	A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1945 mali yılı yedi aylık Bütçe Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1945 yılı yedi aylık giderleri için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (1 080 000) lira ödenek konmuştur.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1945 yılı yedi aylık giderlerine karşılık olan gelir bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (1 080 000) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 3656 sayılı kanununun 19 ncu maddesine dâhil müteferrik müstahdemleri ve nakil vasıtaları kadroları bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü tarafından işletilmekte olan tayyarelerin hasılatı özel kanun ve tarifelere göre alınır.

MADDE 5. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1945 yılı bütçesinin işletme ve tesisat giderlerine konulan ödeneğin yarısını geçmemek üzere gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeğe Maliye Bakanlığının muvafakatiyle Münakalât Bakanlığı mezundur.

MADDE 6. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün pilot, makinist ihtiyacı noksanları lüzumu halinde Genelkurmay Başkanlığının uygun bulması üzerine Millî Müdafaa Bakanlığınca temin olunur. Bu suretle geçici olarak Havayolları İdaresinde çalıştırılacakların maaş ve uçuş zamları Millî Müdafaa bütçesinden ve tahakkuk edecek harcırak kilometre uçuş paralarıyla ikramiyeleri Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü bütçesinden ödenir.

MADDE 7. — Gider tertiplerinden yapılacak sarfiyata ait formül bu kanuna bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanun 1 Haziran 1945 tarihinde yürürlüğe girer.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1945 yılı yedi aylık Bütçe kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1945 yılı yedi aylık giderleri için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (1 629 000) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1945 yılı yedi aylık giderlerine karşılık olan gelir bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (1 629 000) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 3656 sayılı kanununun 19 ncu maddesine giren hizmetlileri ve taşıt kadroları bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilmekte olan uçakların hasılatı özel kanun ve tarifelere göre alınır.

MADDE 5. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1945 yılı bütçesinin işletme ve tesisat giderlerine konulan ödeneğin yarısını geçmemek üzere gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeğe Maliye Bakanlığının uygun bulmasıyla Ulaştırma Bakanlığı iznilidir.

MADDE 6. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün pilot, makinist ihtiyacı noksanları gerektiğince Genel Kurmay Başkanlığının uygun bulması üzerine Millî Savunma Bakanlığınca temin olunur. Bu suretle geçici olarak Havayolları İdaresinde çalıştırılacakların aylık ve uçuş zamları Millî Savunma bütçesinden ve tahakkuk edecek yolluk kilometre uçuş paralarıyla ikramiyeleri Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü bütçesinden ödenir.

MADDE 7. — Gider tertiplerden yapılacak harcamalara ilişkin formül bu kanuna bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanun 1 Haziran 1945 tarihinde yürürlüğe girer.

Hü.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerini Maliye ve Münakalât Bakanları yürütür.

Başb.	Ad. B.	M. S. B.
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>R. Türel</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
İcîşleri B.	Drğ. İş. B.	Ma. B.
<i>Hilmi Uran</i>		<i>N. E. Sumar</i>
M. E. B.	Ba. B.	Eko. B.
	<i>Sırrı Day</i>	<i>Fuad Sirmen</i>
Sa. ve So. Y. B.	G. ve T. B.	Ta. B.
<i>Dr. S. Konak</i>	<i>Suad H. Ürgübtü</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ula. B.		Ti. B.
<i>A. F. Cebesoy</i>		<i>C. S. Siren</i>

B. K.

MADDE 9. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

A - CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1944 Yılı Ödeneği Lira	1945 yılı için Hükümetçe İstenecek Lira	Komisyonca Kabul Edilen Lira
		<i>Birinci kısım - Aylık, ücret, ödenek, emekli ikramiyesi ve benzeri özlük haklar</i>			
		I - Aylıklar ve ücretler			
1		Aylıklar			
	1	Memurlar aylığı	97 712	56 998	56 998
	2	Açık aylığı	2 000	1 000	1 000
	3	Emekli, dul ve yetim aylığı	3 000	1 000	1 000
		Bölüm toplamı	102 712	58 998	58 998
2		Ücretler			
	1	Memurlar ücreti	21 720	12 670	12 670
	2	Hizmetçiler ücreti	505 970	294 625	434 588
		Bölüm toplamı	526 790	307 295	447 258
		II - Başka haklar			
3		Geçici tazminat	14 844	8 659	8 659
4		1683 sayılı kanunun 58 nci maddesi gereğince verilecek emekli ikramiyesi ve 3424 sayılı kanunun 5 nci maddesi gereğince verilecek tazminat	15 000	15 000	15 000
5		4178, 4598 ve 4599 sayılı kanunlar gereğince verilecek zam ve yapılacak yardımlar			
	1	Çocuk zammı	501	5 001	5 001
	2	Yakacak zammı	1 000	500	500
	3	Doğum yardımı	0	500	500
	4	Ölüm yardımı	0	500	500
	5	Aynı yardım	0	43 840	52 877
		Bölüm toplamı	1 501	50 341	59 378

B.	M.	Ödenegin çeşidi	1944 Yılı Ödenegi Lira	1945 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
6		Kilometre uçuş parası	30 000	30 000	30 000
		Birinci kısım toplamı	690 847	470 293	619 293
<i>İkinci kısım - Yönetim giderleri</i>					
I - Hizmete ilişkin olanlar					
7		Büro giderleri			
	1	Kırtasiye	4 000	2 300	2 300
	2	Döşeme ve demirbaş	26 000	15 000	15 000
	3	Aydınlatma	5 000	2 900	2 900
	4	Isıtma	27 000	15 750	15 750
	5	Öteberi giderleri	13 000	7 580	7 580
		Bölüm toplamı	75 000	43 530	43 530
8		Basılı kâğıt ve defterler	9 000	5 250	5 250
9		Posta, telgraf, telefon ücret ve giderleri			
	1	Posta ve telgraf ücretleri	1 500	5 500	5 500
	2	Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	4 500	10 000	10 000
		Bölüm toplamı	6 000	15 500	15 500
10		Kira karşılığı	7 500	4 375	4 375
II - Özlük olanlar					
11		Yolluklar			
	1	Sürekli görev yolluğu	3 500	3 041	3 041
	2	Geçici görev yolluğu	15 000	8 250	8 250
	3	Müfettişler yolluğu	1 500	875	875
	4	Yabancı memleketler yolluğu	5 000	2 416	2 416
		Bölüm toplamı	25 000	14 582	14 582
12		Giyeceler	37 500	37 500	37 500

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1944 Yılı Ödeneği Lira	1945 yılı için Hükümetçe istenilen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
13		4598 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi giderleri ve yol-lukları	2 500.	1 458	1 458
		İkinci kısım toplamı	162 500	122 195	122 195
<i>Üçüncü kısım - Daire hizmet-leri</i>					
I - Sürekli olanlar					
14		Hava ve yer taşıtları giderleri			
	1	İşletme	500 000	200 000	400 000
	2	Satınalma	360 000	75 000	175 000
	3	Onarma	145 000	75 000	175 000
		Bölüm toplamı	1 005 000	350 000	750 000
15		Meydanlar ve istasyon binala- rı, hangar, atelye yapma, kur- ma, kamulaştırma ve onarma iş- leri	175 961	53 413	53 413
16		Ecza ve sıhhi gereçler gider- leri	5 000	2 916	2 916
17		Geri verilecek bilet ücretle- riyle bilet satış komisyonları	17 000	17 000	17 000
II - Geçici olanlar					
18		Pasif korunma giderleri	3 000	1 750	1 750
19		4306 sayılı kanun gereğince Devletçe parasız verilecek gi- yim eşyası karşılığı ve her tür- lü giderleri	10 000	5 833	5 833
III - Çeşitli olanlar					
20		Memleket iç ve dışında staj ve tahsil giderleri	5 000	2 916	2 916
21		Sigorta ücreti	50 000	1	1
22		Uçucular ikramiyesi	15 000	8 750	8 750

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yıl ödenęi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
23		Devlet Demiryolları Emekli Sandığına katılma payı	28 600	16 683	16 683
24		Baskı, yayım, propaganda giderleri	3 000	1 750	1 750
0		Meydan ve istasyon büfeleri döner sermayesi	5 000	0	0
Üçüncü kısım toplamı			1 322 561	461 012	861 012
<i>Dördüncü kısım - Borçlar</i>					
25		Geçen yıl borçları	600	4 000	4 000
26		Eski yıllar borçları	492	20 000	20 000
27		1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi gereğince kâğıt para amortismanı	3 000	2 500	2 500
Dördüncü kısım toplamı			4 092	26 500	26 500
KISIMLAR TOPLAMI					
Birinci kısım toplamı			690 847	470 293	619 293
İkinci kısım toplamı			162 500	122 195	122 195
Üçüncü kısım toplamı			1 322 561	461 012	861 012
Dördüncü kısım toplamı			4 092	26 500	26 500
GENEL TOPLAM			2 180 600	1 080 000	1 629 000

- 15 -
B - GELİRLER

B.	M.	Gelirin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
1		İşletme geliri			
	1	Ankara istasyonu bilet geliri	55 000	60 000	60 000
	2	İstanbul istasyonu bilet geliri	55 000	55 000	55 000
	3	Adana istasyonu bilet geliri	50 000	45 000	45 000
	4	Başka meydanlar bilet geliri	40 000	40 000	40 000
		Bölüm toplamı	200 000	200 000	200 000
2		Çeşitli gelirler	100 000	50 000	50 000
3		Hazineden yardım	1 080 000	630 000	1 080 000
4		Geçen yıldan devredilen para	800 000	200 000	349 000
		GENEL TOPLAM	2 180 000	1 080 000	1 629 000

D - CETVELİ

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Pilotlar</i>			<i>Meydan müdürleri</i>		
Başpilot	3	350	Meydan müdürü	9	175
Birinci sınıf pilot	6	300	» »	7	150
İkinci » »	10	275	» memuru	9	125
Üçüncü » »	10	250	» »	7	100
Dördüncü » »	10	200	» kâtlibi	16	80
Pilot yardımcısı	3	125	Kaynakçı	1	150
			Bordo âletçisi	1	150
	42		Marangoz	1	150
<i>Telsizciler</i>			Elektrikçi	1	150
Telsiz başmemuru	1	200	Tornacı	1	150
» başmakiniisti	1	200	Tesviyecisi	1	150
» istasyon başmemuru	16	175	Frezeci	1	150
» ve elektrik makinisti	5	150	Boyacı	1	150
» istasyon memuru	16	140	Terzi, saraç	1	100
» » »	16	125	Şoför	16	100
Uçucu Telsizci	22	125	»	8	80
	77		Atelye işçisi	50	50
<i>Makinistler</i>			Kaloriferci	1	80
Başmakiniisti	1	300	Odacıbağ	1	45
»	2	250	Odacı	20	40
» yardımcısı	2	200	Bekçi	30	50
Istasyon şefmakiniisti	16	175	Amele	30	40
Birinci sınıf makinist ve uçucu tel-			Meydan tamir çavuşu	8	50
siz ve tayyare makinisti	12	160		221	
Birinci sınıf makinist ve uçucu tel-			<i>Çeşitli memuriyetler</i>		
siz tayyare makinisti	12	150	Başkontrolör	2	350
Birinci sınıf makinist (Servis re-			Müfettiş	1	260
vizyonları için	25	150	Avukat	1	210
İkinci sınıf makinist	12	125	Depo memuru (Bilet satış memuru)	12	120
Üçüncü sınıf »	12	100	Memur adayı	20	50
	94			36	

Taşıt kadrosu

Sayı	No.	Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih
1	3	Tayyare	Dragon rapit	Mütehavvil	Posta ve yolcu nakli için	3000 saat	37 560	12-9-1935
1	4	»	»	»	»	»	37 560	»
1	6	»	»	»	»	»	38 168	19-4-1937
1	7	»	86B Ekspres	»	»	»	83 168	»
1	8	»	»	»	»	»	83 168	»
1	9	»	»	»	»	»	83 168	»
1	10	»	»	»	»	»	83 168	»
1	11	»	Dragon Flay	»	»	»	18 000	»
1	12	»	Tiğermot	»	Talim için	»	10 000	»
1	13	»	Ju 52 354888,354877,354385	»	Posta ve yolcu nakli için	5000	258 420	28-4-1944
1	14	»	» 355004,354569,355013	»	»	»	258 420	»
1	15	»	» 354878,357041,355466	»	»	»	258 420	»
1	16	»	» 359167,357217,357025	»	»	»	258 420	»
1	17	»	» 357201,357208,357224	»	»	»	258 420	»
1	18	»	Demini	70340,70341	»	3000	54 100	9-5-1944
1	19	»	»	70349,70346	»	»	54 100	»
1	20	»	»	70347,70349	»	»	54 100	30-5-1944
1	21	»	»	70325,70337	»	»	54 100	»
1	22	»	»	70439,70687	»	»	54 100	13-1-1945
1	23	»	»	70442,70471	»	»	54 100	»
1		Küçük otobüs		1/143199	Hasta ve yaralı nakli için (Yeni alınacak).			
5		Sihhi otobüs	Enternasyonal		Tayyare çekme ve meydan ıslahında kullanılmak üzere (Teferruatıyla birlikte)	5 sene	3 900	19-6-1939
1		Silindir						
1	410	Motosiklet	Harley Davitson	4188	Posta ve acele işlerde (Sepetli)	»	950	29-6-1939
1	424	»	»	5471	»	»	950	»
14		Tayyare			Posta ve yolcu nakli için (Yeni alınacak).			
1	196	Otobüs	Şevrole	237724	Yolcu ve personel nakli için	4 sene	3 800	7-2-1938
1	151	»	»	1131500	»	»	2 400	»
1	744	»	»	1087760	»	»	2 400	»
1	150	»	Opel	13808	»	3 sene	4 845	29-5-1939
1	149	»	»	2285	»	3 sene	4 845	»

No.	Çeşidi	Markası	Motör No.	Görecəsi iş	Dayanma Parası suresi	Lira	Alındığı tarih
1	15 Otobüs	Fort	18931005	Yolcu ve personel nakli için	4 sene	1 000	31-5-1931
1	>	>	6759733	>	>	15 770	2-11-1942
1	>	>	6759905	>	>	15 770	>
1	>	>	6614106	>	>	15 770	>
1	>	>	6762636	>	>	15 770	>
1	>	>	6745925	>	>	7 218	>
20	>	>	>	>	>	>	>
1	152 Kamyon	Opel	9604	Nakil işlerinde	5 sene	2 775	8-6-1939
1	Otobüs	Ford	6762636	Yolcu ve personel nakli için	>	15 770	2-11-1942
15	Kamyon	>	>	>	>	>	>
1	Motörbot	Pikoti Fiat	15	Deniz işlerinde (Aero ekspresden müdevver)	10 sene	4 000	4-10-1937
2	Sandal	>	>	>	>	200	>
4	Yangın otobüsü	>	>	>	>	>	>
5	Silindir traktör	>	>	>	>	>	>
1	148 Kamyonet	Panel	43706260	Kaza ve ifta işlerinde kullanılmak için (Yeni alınacak)	>	>	>
2	>	>	>	Tayyare çekme ve meydana ıslahında kullanılmak için (Yeni alınacak)	>	>	>
				Müstacel insan veya eşya nakli için	>	>	>
				Müstacel insan veya eşya nakli için (Yeni alınacak)	>	>	>

R - CETVELİ

B. : 5 - M. : 1 — Çocuk zammı

Emekli, dul ve yetimlere ilişkin olanlar da bu tertipten verilir.

M. : 5 — Aynı yardım

Emekli, dul ve yetimlere ilişkin zamlar da bu tertipten verilir.

B. : 6 — Kilometre uçuş parası

Uçaklarla görev tecrübe, tâlim uçuşu yapan geçici ve sürekli pilotlara katettikleri kilometre başına 2 kuruş; mühendis, pilot yardımcıları ile telsizci, makinist, hemşire ve hasta bakıcılara, vazifeli memurlara 1,25 kuruş verilir.

B. : 12 — Giyecekler

(D) İşaretli cetvelde yazılı hizmetlilerden pilot, pilot yardımcısı, makinist, telsizcilerle meydan müdür, meydan memuru, meydan kâtibi, şoför, bekçi, odacılara bu tertipteki ödenekten müsaadesi nispetinde birer takım elbise ile palto ve ayakkabı yaptırılır.

B. : 13 — 4598 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi giderleri ve yollukları

Ücretli memurlarla hizmetlilerin tedavi ve yol giderleri ile cenaze giderleri de bu tertipten verilir.

B. : 14 - M. : 1 — İşletme

Taşıtların yağ, benzin giderleri ile nakliye için verilecek ücret ve kiralar ve bu işlerle ilişkili başka bütün giderler

M. : 2 — Satınalma

Hava ve yer taşıtları ile sıhhiye, yangın söndürme taşıtları ve telsiz cihazları ve bunlara gereken motör ve gereçlerinin ve atelye gereçlerinin satın alınması ve başka bütün giderleri

M. : 3 — Onarma

Hava ve yer taşıtları ile sıhhiye, yangın söndürme taşıtları ve telsiz cihazları ve bunlara gereken motör ve gereçlerin ve atelye gereçlerinin onarma giderleriyle yedek gereç satınalma ve bu işlerle ilişkili başka bütün giderler.

B. : 17 — Geri verilecek bilet ücretleriyle bilet satış komisyonları

Memurlar ve yolcuların, bagaj ve postanın nakilleri giderleri ile bilet satış komisyonları ve bunlarla ilişkili başka giderler.